

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

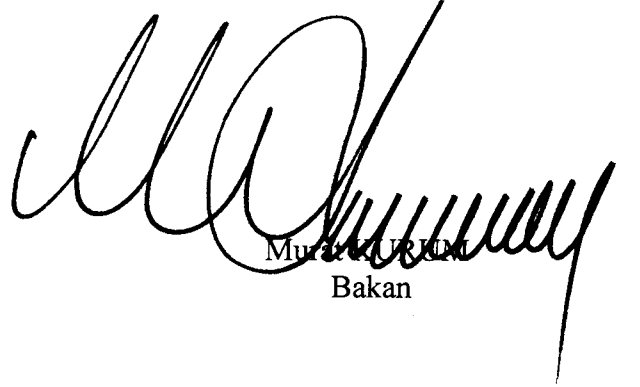
Sayı :30824082-610-15923351
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önerelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat MURKUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

ORDU MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. MUSTAFA ADIGÜZEL'İN
TBMM 7/38427 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

25.12.2025 tarihinde Ordu ili Ünye ilçesinde gerçekleştirilen bir maden ruhsatı başvurusuna ilişkin halkı bilgilendirme toplantısı, Ordu Büyükşehir Belediyesi'ne ait ORBEL adına yapılan başvuru çerçevesinde yapılmıştır. Ancak söz konusu toplantı, amacı ve hukuki çerçevesi bakımından ciddi sakatlıklar içermektedir. Ruhsat başvurusu henüz değerlendirme aşamasındayken, ORBEL dışında herhangi bir resmi sıfatı bulunmayan üç ayrı özel şirketin sahip ve temsilcilerinin toplantıya fiilen katılarak konuşmalara müdahil olduğu, halkın soru sormasının engellendiği ve sürecin yöre halkının katılımını sağlamak yerine özel sektör lehine yönlendirildiği kamuoyuna yansımıştır. Oysa 3213 sayılı Maden Kanunu, ÇED Yönetmeliği ve halkın katılımına ilişkin düzenlemeler uyarınca bu toplantıların amacı, halkın bilgilendirilmesi ve görüşlerinin alınmasıdır; özel şirketlerin daha ruhsat aşamasında sürece dâhil edilmesi mevzuatın ruhuna açıkça aykırıdır. Daha da önemlisi, Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin ve iştiraki ORBEL'in, maden ruhsatını, bizzat işletme niyeti olmaksızın alarak özel sektöre devretmeye yönelik bir aracı rol üstlendiği yönünde güçlü bir kanaat oluşmuştur. Oysa 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda belediyelere; imar, altyapı, ulaşım, çevre, sosyal hizmetler gibi yerel nitelikli kamu hizmetleri yüklenmiş olup, belediyelerin veya iştiraklerinin maden ruhsatı alarak madencilik faaliyeti yürütmesi ya da bu ruhsatları ticari amaçla devretmesi yönünde açık bir görev ve yetki tanımı bulunmamaktadır. Ayrıca ORBEL'in kuruluşundan bu yana madencilik alanında herhangi bir faaliyet geçmişi, teknik kapasitesi veya uzmanlık birikimi olmamasına rağmen maden ruhsatı başvurusunda bulunması; bu ruhsatların fiilen belediye tarafından değil, önceden belirlenmiş özel şirketler tarafından işletileceği iddiasını güçlendirmektedir. Bu tablo, belediyelerin kamu gücünü kullanarak özel sektör adına ruhsat toplayan bir yapıya dönüştüğü, ihale ve işletme süreçlerinin şeklen işletilip fiilen önceden belirlendiği ve kamu yararı ile bağdaşmayan bir uygulamanın hayata geçirildiği yönünde ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Anayasa'nın 56. maddesinde güvence altına alınan çevrenin korunması yükümlülüğü ile idarenin tarafsızlığı, şeffaflığı ve hesap verebilirliği ilkeleri dikkate alındığında, Ordu Büyükşehir Belediyesi ve iştiraki ORBEL hakkında idari, hukuki ve siyasi sorumluluğun araştırılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Belediyelerin veya belediye iştiraklerinin, kendi görev ve yetki alanları dışında kalan madencilik faaliyetleri kapsamında maden ruhsatı alarak bu ruhsatları bizzat işletmeden özel sektöre devretmesine ilişkin olarak Türkiye genelinde benzer uygulamalar bulunmakta mıdır; bulunuyor ise bu uygulamaların yasal dayanağı nedir ve kamu yararı ile nasıl bağdaştırılmaktadır?
- 2- Ruhsat başvurusu henüz değerlendirme aşamasındayken, resmi taraf sıfatı bulunmayan özel şirket temsilcilerinin halkı bilgilendirme toplantılarına fiilen katılarak sürece müdahil olmasının, ÇED mevzuatı ve halkın katılımı ilkeleri açısından hukuki karşılığı

nedir ve bu durum söz konusu toplantıların geçerliliğini tartışmalı hale getirmekte midir?

- 3- Ordu ili Ünye ilçesinde 25.12.2025 tarihinde yapılan toplantıda, yöre halkının soru sormasının engellendiği, buna karşılık özel şirket temsilcilerinin yönlendirici tutum sergilediği yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir idari inceleme veya denetim başlatılmış mıdır?
- 4- Ordu Büyükşehir Belediyesi ve iştiraki ORBEL'in, maden ruhsatı süreçlerinde şeffaflık ilkesine aykırı biçimde hareket ettiği, özel sektörle önceden belirlenmiş bir iş bölümü içinde olduğu ve ihale süreçlerinin daha ruhsat aşamasında fiilen şekillendirildiği iddiaları karşısında, bakanlığınız tarafından bir soruşturma yürütülmesi gündemde midir?
- 5- Belediyelerin kamu gücünü kullanarak özel sektör adına ruhsat alan ve daha sonra bu ruhsatları devreden bir aracı yapıya dönüşmesinin, rekabet hukuku, kamu ihale ilkeleri ve etik yönetim anlayışı açısından doğurduğu sakıncalar hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
- 6- Yerel yönetimler eliyle doğal varlıkların ticarileştirilmesi ve yöre halkının karar süreçlerinden dışlanması sonucunu doğurduğu yönünde kamuoyunda oluşan ciddi tepkiler dikkate alındığında, bu tür uygulamaların önüne geçilmesine yönelik yeni bir yasal veya idari düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

Halkın katılımı toplantıları herkese açık toplantılardır. Ordu İli, Ünye İlçesi, Çatalpınar, Döşemedibi, Yazkonağı, Pınarbaşı ve Çınarcık, Üçpınar, Çiğdem, Yeşilkent ve Gölceğiz Mahalleleri Mevkiinde Orbel Madencilik Petrol Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından yapılması planlanan "RN:202200400 (ER:3315238) Bentonit Ocağı" projesi kapsamında Bakanlığımıza yapılan başvuru dosyasında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) tarafından verilmiş IV. Grup İşletme Ruhsatı'nda ruhsat sahibi Orbel Madencilik Pet. San. Ve Tic. A.Ş. olarak görülmektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği Madde 9 (1), (2) ve (3) de yer alan hüküm çerçevesinde 25.12.2025 tarihinde ilan edilen yer ve saatte söz konusu projeye ilişkin Halkın Katılımı Toplantısı usulüne uygun olarak Ordu Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından gerçekleştirilmiş olup, halk tarafından dile getirilen görüş, öneri ve sorularda tutanak altına alınmıştır.